

GERMANIYA VA O'ZBEKISTON O'RTASIDA ELCHILIK HAMDA SAVDO-SOTIQ ALOQALARI(1991-2021)

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7854419>

Ziyodullayev Doston Tojiddin o'g'li

Buxoro Davlat Universiteti

Jahon tarixi kafedrası 2-bosqich magistranti

email: doston.ziyodullayev@mail.ru

Annotatsiya: Mazkur maqola Germaniya va O'zbekiston o'rtasida elchilik hamda savdo-sotiq aloqalarini ko'rib chiqqan holda tahlil qilingan. Bundan tashqari, ushbu maqolada 1991-yildan 2021-yilgacha bo'lgan davrda O'zbekiston va Germaniya o'rtasida qanday elchilik aloqalari o'rnatilganligi va ikki davlat o'rtasidagi savdo-sotiq munosabatlari haqida so'z yuritimiz. [1]

Kalit so'zlar: germaniya, o'zbekiston, elchilik aloqalari, 1991, 2021, savdo-sotiq aloqalari

EMBASSY AND TRADE RELATIONS BETWEEN GERMANY AND UZBEKISTAN (1991-2021)

Abstract: This article is analyzed considering the embassy and trade relations between Germany and Uzbekistan. In addition, in this article we will talk about the diplomatic relations established between Uzbekistan and Germany in the period from 1991 to 2021 and the trade relations between the two countries. [1]

Keywords: germany, uzbekistan, embassy relations, 1991, 2021, trade relations

KIRISH

Germaniya va O'zbekiston o'rtasidagi munosabatlar 1991-yilda O'zbekiston Sovet Ittifoqidan mustaqillikka erishganidan so'ng ijobiy rivojlandi. Germaniya O'zbekistonni mustaqil davlat sifatida birinchilardan bo'lib tan olgan va 1992-yilda Toshkentda elchixonaga tashkil etgan. O'tgan yillar davomida ikki davlat o'rtasida ko'plab iqtisodiy va siyosiy sheriklik, jumladan, savdo, sarmoya, ta'lim va madaniyat sohalarida hamkorlik o'rnatilgan. 2019-yilda Germaniya O'zbekistonning Yevropa Ittifoqidagi eng yirik savdo sherigiga aylandi, ikki davlat o'rtasidagi tovar ayirboshlash hajmi 1,4 milliard yevrodan oshdi. So'nggi yillarda ikki davlat o'rtasidagi munosabatlar mustahkamlanib bormoqda. O'zbekistonda muhim siyosiy va iqtisodiy islohotlar amalga oshirilib, xorijiy sarmoya va sheriklik munosabatlarining ko'payishiga zamin hozirlandi. Germaniya bu islohotlarni qo'llab-quvvatladi va O'zbekiston bilan hamkorlikni yanada chuqurlashtirish va kengaytirishga tayyorligini bildirdi. Germaniya va O'zbekiston o'rtasidagi munosabatlar o'zaro hurmat va hamkorlik bilan ajralib turadi, har ikki

davlat ham iqtisodiy o'sish, barqarorlik va mintaqaviy xavfsizlik kabi umumiy maqsadlarga intilmoqda. 1991-yildan 2021- yilgacha Germaniya va O'zbekiston o'rtasidagi diplomatik munosabatlar o'zaro hurmat va hamkorlik bilan ajralib turadi. Germaniya 1991-yil 25-dekabrda O'zbekiston mustaqilligini rasman tan oldi va 1992-yil fevralda diplomatik munosabatlar o'rnatildi. O'shandan beri Germaniya O'zbekistonning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlab, ta'lim almashinuvi, sog'liqni saqlash, energetika, va atrof-muhit muhofazasi. So'nggi yillarda Germaniya va O'zbekiston savdo va sarmoyaviy hamkorlikni kuchaytirdi, nemis kompaniyalari O'zbekistondagi eng yirik investorlar qatorida. Qolaversa, madaniy almashinuv ikki davlat o'rtasidagi aloqalarni chuqurlashtirishda muhim rol o'ynadi, nemis madaniyat muassasalari O'zbekistonda va aksincha tadbirlarni tez-tez o'tkazib turadi. Germaniya va O'zbekiston o'rtasidagi diplomatik munosabatlar o'zaro hamkorlik va hurmatga asoslangan bo'lib, kelajakda bu munosabatlar yanada rivojlanishi kutilmoqda.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METADALOGIYASI

Germaniya va O'zbekiston o'rtasida diplomatik aloqalar 1992-yilda O'zbekiston Sovet Ittifoqidan mustaqillikka erishgandan so'ng o'rnatilgan. O'shandan beri ikki davlat o'rtasida ijobiy va konstruktiv munosabatlar saqlanib kelmoqda, Germaniya O'zbekistonning Yevropadagi asosiy savdo hamkorlaridan biri hisoblanadi. Germaniya hukumati O'zbekistondagi siyosiy va iqtisodiy islohotlarni qo'llab-quvvatlash, jumladan, mamlakat demokratik institutlarini mustahkamlash uchun texnik yordam ko'rsatish va Germaniya sarmoyasini mamlakatga jalb etishda faol ishtirok etmoqda. So'nggi yillarda ikki davlat qayta tiklanadigan energiya manbalari, ta'lim va madaniyat kabi sohalaridagi hamkorlikni kengaytirishga e'tibor qaratmoqda. Umuman olganda, Germaniya va O'zbekiston o'rtasidagi diplomatik munosabatlar o'zaro hurmat, hamkorlik va do'stlik bilan ajralib turadi.

SAVDO-SOTIQ ALOQALARI

Germaniya va O'zbekiston 1991 yilda O'zbekiston mustaqillikka erishganidan beri mustahkam iqtisodiy munosabatlarni saqlab kelmoqda. Germaniya O'zbekistonning Yevropadagi eng muhim savdo hamkorlaridan biri bo'lib, 2019 yilda o'zaro tovar ayirboshlash hajmi 900 million yevrodan oshdi. O'zbekistonning Germaniyaga eksportining asosiy qismi to'qimachilik, qishloq xo'jaligi mahsulotlari va mineral resurslar, Germaniya esa O'zbekistonga birinchi navbatda mashinalar, transport vositalari va kimyoviy mahsulotlar eksport qiladi. So'nggi yillarda ikki davlat o'zaro iqtisodiy hamkorlikni, xususan, qayta tiklanadigan energiya, ta'lim va madaniyat sohalarida hamkorlikni kengaytirishga e'tibor qaratmoqda. Nemis kompaniyalari O'zbekiston energetika sohasiga katta sarmoya kiritib, mamlakatning qayta tiklanadigan energiya manbalariga bo'lgan ishonchini oshirishga qaratilgan bir qancha loyihalarni amalga oshirdi. Bundan tashqari, Germaniya hukumati O'zbekiston ta'lim tizimini rivojlantirish va ikki davlat o'rtasidagi madaniy almashinuvni rivojlantirish

uchun texnik yordam ko'rsatdi. Germaniya va O'zbekiston o'rtasidagi savdo aloqalari o'zaro manfaatli va iqtisodiy hamkorlikni oshirishga intilishi bilan ajralib turadi.

MUHOKAMA

Germaniya va O'zbekiston o'rtasidagi 1991-yildan 2021-yilgacha bo'lgan savdo munosabatlariga oid qo'shimcha ma'lumotlar:

* O'zbekiston 1991-yilda Sovet Ittifoqidan mustaqillikka erishgach, Germaniya yangi davlat bilan diplomatik va iqtisodiy aloqalarni o'rnatgan birinchi davlatlardan biri bo'ldi. Keyingi yillarda ikki davlat o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlik barqaror rivojlandi, nemis kompaniyalari O'zbekistonning energetika, to'qimachilik va tog'-kon sanoatiga sarmoya kiritdi.

* Germaniya va O'zbekiston o'rtasidagi eng yirik savdo bitimlaridan biri Muborak gazni qayta ishlash zavodining qurilishi bo'lib, u 1997-yilda qurib bitkazildi. Loyiha Germaniya konsorsiumi tomonidan amalga oshirildi va O'zbekistonda gaz qazib olish va eksportini oshirishga yordam berdi.

* 2006-yildan 2016-yilgacha O'zbekiston Germaniyaning rivojlanayotgan mamlakatlarga ma'lum tovarlar uchun Yevropa Ittifoqi bozoriga bojsiz kirish imkonini beruvchi Umumiy imtiyozlar tizimi (GSP) dasturining benefitsiari bo'lgan. Bu dastur O'zbekistonning Germaniyaga eksportini, xususan, to'qimachilik va tikuvchilik sohalarida o'sishiga yordam berdi.

* 2019-yilda O'zbekiston Germaniyaning Frankfurt shahrida ikki davlat o'rtasidagi savdo va sarmoyani rivojlantirish maqsadida savdo va sarmoyaviy ofisini ochdi. Ofis o'zbekistonlik tadbirkorlarga Germaniyaga eksport qilish va nemis hamkorlari bilan ishlash uchun ma'lumot va ko'mak beradi.

* COVID-19 pandemiyasi keltirib chiqargan qiyinchiliklarga qaramay, Germaniya va O'zbekiston o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlik rivojlanishda davom etmoqda. 2020-yilda Germaniyaning O'zbekistonga eksporti 4,4 foizga oshdi va O'zbekiston Germaniyaning Markaziy Osiyodagi oltinchi yirik savdo hamkori bo'lib qoldi.

XULOSA

Umuman olganda, Germaniya va O'zbekiston o'rtasidagi savdo aloqalari 1991-yildan buyon iqtisodiy va siyosiy omillar ta'sirida tebranishlar bilan barqaror rivojlanib bormoqda. Germaniya O'zbekistonning paxta, gaz va oltin kabi tabiiy boyliklarini import qilishga hamda O'zbekistonga mashinasozlik, avtomobil ehtiyot qismlari va kimyo mahsulotlarini eksport qilishga asosiy e'tibor qaratgan O'zbekistonning Yevropadagi asosiy savdo hamkorlaridan biridir. So'nggi yillarda ikki tomonlama iqtisodiy aloqalarni, xususan, qayta tiklanadigan energiya manbalari, logistika va infratuzilmani rivojlantirish sohalarida yanada mustahkamlash va diversifikatsiya qilish bo'yicha sa'y-harakatlar amalga oshirilmoqda. Byurokratik to'siqlar va COVID-19 pandemiyasining ta'siri kabi ba'zi qiyinchiliklarga qaramay, Germaniya va O'zbekiston o'rtasidagi savdo aloqalari kelgusi yillarda ham kengayishi kutilmoqda.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. <https://aniq.uz/uz/yangiliklar/uzbekiston-va-evropa-ittifoqi-aloqalarining-yangi-bosqichi-ishonchli-qadamlar-bilan-yuksak-marralar-sari>
2. <https://grantlar.uz/blog/germaniya-elchixonasidan-germaniya-va-ozbekiston-1992-2022-2052-nomli-ijodiy-tanlov/>
3. <https://www.amerikaovozi.com/a/germany-uzbekistan-factory-base-127930538/835388.html>
4. <https://cyberleninka.ru/article/n/ozbekiston-diplomatiyasining-tarixi-va-istiqbollari>
5. <https://aniq.uz/uz/yangiliklar/uzbekiston-va-evropa-ittifoqi-aloqalarining-yangi-bosqichi-ishonchli-qadamlar-bilan-yuksak-marralar-sari>